

‘Op deze manier werken we samen aan het verspreiden van een nieuw soort denken, leren en leven.’

De kracht van Onderzoekend, Ontwerpend en Ondernemend Leren

Programmateam 'sH Ondernemend Onderwijs

Duurzame motivatie

Een belangrijk kenmerk van Ondernemend Onderwijs is de (hernieuwde) zoektocht naar de (intrinsieke) motivatie van leerlingen of studenten. Duidelijk is dat leren vanuit een 'flow' veel fijner en effectiever is dan wanneer het moet om bijvoorbeeld geen straf of een voldoende te krijgen. Door leren opnieuw betekenisvol of authentiek te laten zijn sluit Ondernemend Onderwijs aan bij maatschappelijk relevante vragen uit de samenleving. Dit levensecht leren sluit aan bij vragen of problemen uit de lokale omgeving van de school of de buurt waaruit de leerlingen afkomstig zijn. Deze vragen krijgen een centrale plek in het onderwijs. In de meeste gevallen gaat dit op een projectmatige manier waarbij vakoverstijgend en/of vak integrerend te werk wordt gegaan. Voorbeelden van dit levensecht leren vindt u in deze congressbundel te over.

Divergeren en convergeren

Een ander belangrijk kenmerk van Ondernemend Onderwijs is dat de oplossing of uitkomst niet in een antwoordenboekje is terug te vinden. En nog erger, ook de docent weet het juiste antwoord niet. Hoe dit kan? De docent is bij Ondernemend Onderwijs veel meer een procesbegeleider dan een instructeur. De docent kent de stappen van het leerproces en loodst de studenten hier stap voor stap of fase voor fase doorheen. De belangrijkste fase in dit gehele proces is de zogenaamde idee-ontwikkelingsfase, afkomstig uit het sociaal ontwerpend leren. Een brainstormachtige fase waarbij de denkkraft van elke leerling of student van belang is. Deze creatieve fase levert tientallen ideeën en/of potentiële oplossingen op. Van divergeren gaat het proces over in een fase van convergeren. Dit is een fase van kritisch zijn, hard werken, doorvragen, weggooien, parkeren en keuzes maken. Het zal nu wel duidelijk zijn dat het juiste antwoord niet bestaat. Juist deze idee-ontwikkelingsfase vormt een essentieel onderdeel van Ondernemend Onderwijs.

Externe samenwerking

Het is veel makkelijker om maatschappelijke projecten zo veel als mogelijk binnen de eigen organisatie uit te voeren. Intern overleg en afstemming verloopt dan meestal sneller en beter. Toch heeft het voor het onderwijs veel voordelen om samen te werken met andere organisaties, zoals (semi)overheden en ondernemers. Op de eerste plaats zijn het de toekomstige werkgevers van de huidige leerlingen of studenten. Nu de maatschappelijk stages in het VO niet meer verplicht zijn kunnen ondernemende projecten met externe samenwerking hier een belangrijke rol vervullen. Op de tweede plaats kunnen deze werelden elkaar verrijken qua leef- en denkwijze. Twee of drie weten vaak meer dan één. Op de derde plaats vergroot het de horizon van een ieder. Het echte leven speelt zich met name buiten het onderwijs af.

21e eeuwse vaardigheden

Ondernemend Onderwijs draagt bij aan het ontwikkelen en toepassen van 21e eeuwse vaardigheden, zoals creativiteit, kritisch denken, probleem oplossend vermogen, communiceren, samenwerken, digitale geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden. Er is nog weinig bekend over effectieve invoeringspraktijken en haalbare leeropbrengsten. Gegeven het belang van de 21^e eeuwse vaardigheden voor de toekomst van leerlingen en de beperkte aandacht in de huidige curricula, is het wenselijk de positie van de vaardigheden in de curricula te versterken. Scholen en leraren spelen daarbij een cruciale rol en moeten voldoende ruimte krijgen er invulling aan te geven. Met daarbij een aanbod van nascholingsactiviteiten en de mogelijkheid om te participeren in netwerken van scholen en bedrijven voor kennisdeling.

Monitoren van de opbrengsten

Om bovenstaande 21^e eeuwse vaardigheden ook te kunnen onderbouwen met data maakt elke deelnemer aan Ondernemend Onderwijs gebruik van de zogenaamde monitor Ondernemend Onderwijs. De basis van de monitor zijn uiteraard de 21^e eeuwse vaardigheden. Ook de basisvaardigheden taal, lezen en rekenen maken onderdeel uit van de monitor. Aan het eind van elk project vragen we alle deelnemende docenten en leerlingen een monitor in te vullen en op te sturen. Het programmateam verzamelt, verwerkt en publiceert de gegevens.